

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

22. szám.

Első évfolyam. 1862.

Sept. 26.

E lap octóber—decemberi három havi folyamára a szokott módon előfizethetni 1 frt. 30 krajczárral.

Szinügyegyleti közlés, a vigjátéki pályázat ügyében.

Mint a szinügyi egylet f. évi aug. 3-dikán tartott közgyűlése alkalmával előterjesztették, s a Hortobágy ugyanazon hó 15-kén megjelent 16-dik számában közzétett évi jelentésben is fölemlítették: az egylet részéről egy egész szini este betöltésére alkalmas társadalmi vigjáték díjazására kitűzött 50 arany odaitélése iránt, a kellő intézkedés, a választmány által el nem háríthatott akadályok miatt, nevezetesen pedig azért nem tétethetett meg korábban, mert midőn folyó évi aprilhó elején, a beérkezett pályaművek közül előleges bírálat folytán előadásra alkalmasoknak nyilvánított vigjátékok színrehozatalára egész a határnap kitűzéséig minden előkészületek megtétettek: azok előadása a városi rendőrség részéről, az új darabok színrehozatalához osztrák közrendtartási szabályok szerint megkívántató felsőbb engedély kinyeréséig betiltatott; — midőn pedig a szükséges engedély kieszközöltetett, a szintársulat városunkból eltávozván, a további intézkedést föl kellett függeszteni, a mennyiben az öt tagu bíráló választmány két színész tagja a társulattal együtt eltávozván, a választmány teljes számmal össze nem jöhetett, — de különben is a pályázati hirdetmény azon egyik főfeltételé-

nek, — miszerint a pályadíj odaitelésének előleges színrehozatal után, a közönség ítéletének is figyelembe vételével kell foganatosítani, — ily körülmények közt elég nem tétethetett. —

Később midőn a szintársulat f. évi aug. elejével városunkba visszaérkezett s ezen körülmény folytán, ugy a bíráló választmányok összeülése, mint az illető pályaművek színrehozatala iránt közbejött akadály elenyészett: az egyleti választmány, ezen ügy mielőbb eldöntését szorgalmazandó, sietett egy intézkedni, hogy a bíráló választmány által — az összes pályaművek ujlagos áttekintése után — színrehozatalra alkalmasoknak találandó darabok előadása iránt, a szükséges előkészületek haladék nélkül megtéteszenek. —

A bíráló választmányon ezen intézkedés folytán legközelebb előterjesztett jelentése szerint: a beérkezett 31 pályamű közül kettő, u. m. a Hiba és a Jobbágyfiu időközben visszavétetett.

A Lelencz a vigjáték kellékeivel nem bíró s inkább tragikai irány felé hajló mű, s mint ilyen, ez esetben bírálat tárgyát nem képezheti.

A Nemzetiségek összejövetele, mint jelíges levélkével el nem látott,

a Hűség győzött című, mint a melynek szerzője magát megnevezte, — továbbá a Jól mulatok és

Felvonás előtt és alatti szinpadi zavar című művek, mint a melyek rövidségök-nél fogva egy szini este betöltésére nem elegendők, —

a pályázati hirdetményben kiszabott kellékeket tekintve, pályázatra nem bocsátható.

A többi pályaművek pedig szá...

darab, — az Első szerelem és Egy veszélyes csel címűek kivételével, tárgyukat, meséjüket, és a kivitt tekintve legkisebb szinpad érdekeséget sem ígervén: előadásra méltóknak nem találtattak. —

Ehez képest, minthogy a bíráló választmány ítéletivel

az Első szerelem és az Egy veszélyes csel című pályaművek, akár a vigjáték tárgyát és meséjét, akár az alakokat és kivitt tekintve, a pályázatra bocsátott többi művekhez aránylag legjobbaknak s mellett szinrehozatalra is méltóknak nyilvánítottak: ezen két rendbeli pályamű kiszerepezése iránt oly kijelentéssel tétetett meg a kellő intézkedés, hogy azoknak mindenesetre az októberi bérletfolyam alatt eszközendő szinrehozatala után, az 50 arany pályadíj odaitélését tárgyzó véghatározat késedelem nélkül közzé lesz teendő. —

Midőn az egyleti választmány az ügy mibenlétére vonatkozó ezen előleges közlését a közönség tudomására juttatni szükségesnek látja, egyszersmind értesíti az érdeketeket, hogy a pályázatra nem bocsátott s szinrehozatalra ki nem jelölt pályavigjátékok — addig is mig a pályadíjazás ügye véglegesen eldöntetnék — az egylet könyvtárnokánál térítvény mellett visszaköveteltethetnek. — Kelt a sept. 23-kán tartott ülésből. A választmány.

Ársakomás.

Történelmi beszély Boeszkai Papp Lajostól.

(Vége.)

V.

Roppant két hadsereg állott egymással szemközt az alánok földén. Egyik ragyogó fényű sisakok, mellvérték és fegyverzetben, a másik egyszerű öltönyben, nyilakkal és csatabárdokkal fegyverkezve; egyik színes lobogók, s gazdag diadaljelvények alatt, a másik csak egy rézlemezzel, mely a nap képét ábrázolta. Amaz a bosporán tábor, ezek a szittyák; amazok görög, syr és alán segéd seregekkel erősödve, ezek lelkesedéssel pártolva a számbiányt.

Még akkor nem ismerték a vont csövű ágyut és Congrew pusztító röppentyűit, nem sokat törődtek parlamentozással és hadi taktikával. Össze csaptak, kar kar ellen, mell mellnek.

A csata hevében három ember különös játékot üzött egymással. Egy bosporán agg, korát felül muló kitarással igyekezett egy szittyá közelébe jutni, pedig sokkal gyengébben forgatta a fegyvert, mint ez, — a szittyá minden áron ki akart a bosporán elől térni, pedig sokkal erősebb volt, mint az, — egy másik szittyá pedig folyvást abban fáradozott, hogy honfiának a menekülésre utat nyisson, a bosporánt pedig fegyverével elérhesse. Lenkánor kereste itt leánya elrablóját, Ársakomás kerülte Macéa édes apját, és Makent iparkodott Lenkánorral megvívni.

Ily egyenlőtlen seregek közt a csata sokáig nem tarthatott. Rövid idő elteltével a szittyá tábor győzelmi hangokon ujongott, s az egyesült seregek roncsolt tábora busan szállingózott hazájába.

A harcz végeztével Ársakomás fáradtan dőlt egy domboldalban rövid pihenésre, és Martiás tilinkóhangjánál aggódva gondolkozott a szavakról, melyekkel diadalát Macéának hirül adja, midőn hü alvezére Makent elébe jött, valami gömbölyű tárgyat emelve felöltönye alatt.

— Hová indultál, hü Makent?

— Egyenesen hozzád.

— És mit hozasz nekem?

— Ime! nézd magad.

— Szerencsétlen! ez Lenkánor feje! — Miért e vérengzés, miért nem hagytad őt szerencsétlen sorsára?

— A mit ajkam nyugodt órában kimondott, arról a vész perczében sem feledkezem meg soha. Megígértem, hogy ipad fejét elhozom és szavamát beváltottam.

Ársakomás félre fordult, de egyszersmind kezét nyújtotta hü barátjának.

Áteás király fejedelmi pompával temetteté el Lenkánor holt testét.

E győzelemmel a bosporánok és alánok birodalma végkép szittyá hatalom alá került.

Ársakomás pedig, mint e tartományok helytartója még sokáig viselte a nőséleti rabszolgaság édes lánczait.

Ismét a kézi vízi puskák.

Szerkesztő ur! Aug. 27-diki levelemben mindenek felett sürgettem, hogy minden házzal bíró gazdának kellene egy vízi puskát tartani, és szerkesztő ur azon megjegyzést tette rá a többi között, hogy az erőszakolást nem tartja gyakorlatinak. És imé ugyanazon héten, 5-dik

sept. egy nap két helyen levő nagy tűz mindjárt igazolta felszólalásomat.

Ugyanis a „Magyarország“ rendes levelezője leírván ezen egy napi két nagy tüzet, elmondja mily kevés oltógépünk van, — azok is elromlottak, és nagyobbára használhatlanok.

Hozzá teszi, hogy minden utczában legyen egy oltógép, melynek megszerzésére minden háztulajdonos örömmel nyujtana rendelkezés alá a reá aránylag eső összeget.

Már most ítélje meg maga szerkesztő ur, hogy nem kevesebbe kerülne-e, ha minden ember maga csináltatna egy kézi vízi puskát, melyet nagy szárazságban másra is sikerrel használhatna?

Ítélné meg: nem kevesebbe kerülne-e ezen én általam ajánlott oltó szer, és hogy még sem volna olyan sok romlásnak kitéve.

Ha azon utczánként készitendő oltógépek csináltatására kényszeríteni lehet a házzal bíró gazdákat: miért ne lehetne egy kevesebbe kerülő tulajdon megszerzését sürgetni? Nagyban, nagy számmal készitetni, mely hamarább is menne, mint a nagy vízi gép csináltatása. Mert azt minden esztergályos, sőt hiszem kerékgyártó is egy nap többet készitene.

Milyen nagy nyugalma van az olyan háztulajdonosnak tüzes világban, mint a mondott napon is, a midőn messzire elhordotta a szél a tüzes pernyét, hogyha kéznél van a kézi fecskendője, és ha a pernye gyújtani akar, tüstént elolthatja vele!

Fáj az ember lelkének midőn hallja, mennyien lettek jó barátink közül koldusokká, kiknek bizonyosan nem jutott a biztosításra pénzük.

Sőt azt is merem sürgetni, hogy minden utczában külön tűzoltó társaság alkalmas egyénekből alakúljon, kik kötelezzék magokat egymásnak, hogy ilyen kézi vízi puskával megjelennek egymás házában, ha a tűz ottan kiüti magát.

Kérem tegyünk a mit tehetünk.

Buday Ferencz.

(Jelen cikk nagy részben nekünk szóll. A 4-dik bekezdésre azt feleljük, hogy a bicska is olcsóbb, mint a fejsze, hasznát is vehetni de erdőt bajosan lehetne vele kivágni. — Továbbá ha a M. O. levelezője azt mondaná is, — a mit ugyan nem mond, — hogy a

polgárokat tűzoltó gépek szerzésére kényszeríteni lehet, nem következés, hogy nézetét mi elfogadjuk. — Aztán az a biztosítás! Csak bámolni tudunk, hogy oly ember is akad, ki e világszerte elfogadott eszmének nem föltétlenül barátja. Hisz épen azon szegény károsultak közzül, kiket ön emleget, sok holta napjáig fogja bánni, hogy nem biztosított, ha mindjárt koldulva kellett volna is a pénzt kiteremtenie! — Még egyet. Örömmel sajátunknak valljuk önnek azon nézetét, hogy tűzoltó társulatok minél nagyobb számban alakuljanak, s meg vagyunk győződve, hogy azon lakosság, mely köz célokra pár év alatt ezreket áldozott, e társulatokat tűzoltógépekkel ellátandja, de a kényszerítést e tekintetben határozottan ellenezzük. Egyébiránt legyen elég ennyi e tárgyról; fogadja ön elismerésünket jó szándéku figyelmeztetéseieért, és hasonló közérdekű tárgyak fejtegetésével keresse meg lapunkat ezentul is. — Szerk.)

Egy jelenet

városunkban, a czegléd-utczai tűzvészkor.

Bocsánatot kérek a mélyen tisztelt közönségtől, hogy ilyen későn juttatok köz tudomásra egy feltűnő eseményt, mely sept. 6-kán, a czegléd-utczai tűzvész színhelyén történt. Az esemény a tűzvész által meglátogatott polgártársaink látásának fájalmát, a szomorú helyszínen, szép jelenetté változtatta, és dicsőségekre szolgál különösen városunk néhány köz elismerést érdemlő nőjének. Ugyanis tudva van, hogy a midőn a czegléd-utczai tűzvész azon ponton volt, hogy a házfedelek égő részei az udvarokra már leszakadoztak, s a láng szünni kezdett, de az udvarok még tele voltak izzó tüzekkel, akkor kondult meg ismét a vészharang, mely a piac-utczai tüzet hirdeté. A nagy számú tűzoltó közönség borzadva futott segíteni az ujonnan támadt tűz színhelyére, vagy saját tüzhelyére, úgy hogy a czegléd-utczán alig maradt néhány férfi, azok is leginkább csak a szerencsétlen érdekeltek, vagy hozzájuk tartozók. Én magam is ki e sorokat írom, megfutottam, de hirtelen azon gondolatra jöttem, hogy ha mindnyájan eltávozzunk, féltő, hogy a még nagy erőben levő tüzből új szerencsétlenség támadhat; e gondolatra azonnal vissza fordultam, felkérvén tisztelt Vetési Mihály urat és a czegléd-utczai biztos urakat, Dömsödi és Bánki polgártársaimat, hogy a helyszínéről el ne távozzunk, mire ők szívesen rá állottak. De már akkor — mint feljebb mondom — alig volt néhány férfi jelen, és segítségért szétnézve, néhány nőt látánk, kit az érdekeltek kit a nézők közzül, a kiket is férfiasan, szépen felszólítánk, hogy a közös veszélyben lennénk segítségre. A nők azonnal tetterre keltek, és egyé

vizedény hiányában lesztek a pitarokból a fazekakat, s az oltásban velünk folyvást dicséretesen közreműködtek; bebonyitva ezen szép tett által is, hogy méltó leányaik azon derék anyáknak, a kik a multban, közös vész idején a férfiak oldala mellett, kitartó bátorsággal oly sokszor felemelték honleányi védő karjaikat védelemre. A mint közülök egy derék nő, füst és gőzben, egy szál cipőben sebesen haladt egy nagy fazék vizzel, hangosan kiáltám neki: vigyázzon hugomasszony a lábára a tűz között! — nyilt bátorsággal felel: nem féltém, csak segíthessek! Bizony mondom, hogy ha idő és alkalom engedte volna: még a helyszínén megdicsértem volna tiszta magyar női bátorságát; de minthogy az akkor nem történhetett: most nyilvánítom — a mélyen tisztelt közönség nevében is — az ő és derék társai részére, elismerő köszönetemet. Sántha István.

Közélet.

Sziügyegyleti választmányunk f. hó 23-kán tartott ülésének főtárgyát a Hollósy Kornélia közreműködésével a tüzkárvallottak részére *) rendezett előadás és a gubaszönyeg kiállítás összesített jövedelmeinek kiosztása feletti intézkedés képezte. Erre nézve azon megállapodás történt, hogy az 519 frt. 81 krt tevő összeg Kis Lajos elnöklete alatt Szabó Bálint, Kerekes József, Komlóssy Imre, Simonffy Imre és Laky Lajos urak által haladék nélkül, és nem a károsodás számai, hanem a károsodás következtében előállott valódi szükség tekintetbe vételével, következő arányban osztassék ki: a csapó-utezán: 8 károsodott házbirtokos 5 frtjával kap 40 frtot, 7 lakó 3 frtjával 21 frtot; a piac-utczán 8 kisebb mértékben károsult lakó 3 frtjával kap 24 frtot, 5 csekélyebb kárt vallott házbirtokos 5 frtjával 25 frtot, 8 nagyobb kárt vallott házbirtokos 15 frtjával 120 frtot, 8 súlyos körülmények közt levő nagy mértékben károsult házbirtokos és lakó 30 frtjával 240 frtot, egy különösen károsult nagy családú idős ügyefogyott pedig 49 frt. 81 krt. A kiosztás már 24-dikén megkezdett, s e pillanatban végre is van hajtva. (Az összes segélygyűjtés a mennyire tudomásunkban van 2500 frtra rug, ebből többet mint 1700 frtot a károsodás hivatalosan kimutatott aránya szerint a város osztatott ki, 266 frtot pedig kereskedők, körülbelől azon arányok szerint, melyeket a Sziügyegylet

*) A sziügyegyleti választmány már régebb idő óta ígértét bírja Hollósy Kornéliának, hogy a helybeli zenéde részére egy előadásban fellépend. Ezen ígért előadás jövedelme fordított most — két oldalú megegyezés folytán, — a károsultak javára; a mi becsületére válik mind a t. művésznőnek, mind az egylet képviselőinek. Szerk.

szem előtt tartott.) — A Hollósy Kornéliának készített emlék jövedelme és kiadásának összehasonlítása is meg történt. Aláíratott az elnökségnél bárki által megtekinthető ivenk szerint 211 frt 50 kr, a kiadás volt 211 frt 31 kr. A 19 krnyi maradvány a tüzkárosultakat segélyző összeghez csatoltatott. — Elhatározatott, hogy Hollósy Kornéliának és a helybeli szintársulat tagjainak, kik a károsultak javára rendezett előadásban működni szivesek voltak, köszönet mondassék. — Reszler István szinigazgató urnak, folyamodása folytán 500 frt egy hónapi időre kölcsön adatik. — Reszler ur felszöllittatik, hogy társulati személyzete névsorának bemutatása által az egylettel viszonyba lépjen. (Ezt ugyan régen kellett volna már tennie, s csodálkozunk, hogy addig halasztotta, míg arra felszöllittatik. Eddig csupán annyi viszonyban állott az egylettel, hogy időnként pártfogását és segélyezését kereste.) — A pályaművek ügyében kiküldött öt tagu bizottmány jelentése tudomásul vétetvén, eljárása helyesletett. (Lásd a jelentést.)

A „Sürgöny“ f. évi 217-dik száma egy feliratot közöl, melyben Szöllösy János debreczeni polgármester ur „a közönség nevében“ örömet nyilvánítja a felett, hogy a Felsőes Császár és Királynő, rég óta sajnosan nélkülözött egészségét viszanyerte.

A szerencsés körülményt, — meg vagyunk győződve — egyenkint minden magyar örömmel üdvözli, s mindenki ohajtja, hogy a Felsőes Hölgy, ki nem csak a birodalom de a külföld lakóinak is tiszteletét s szeretetét bírja, a visszanyert egészségnek sokáig örvendhessen; de épen ezért ohajtandó lett volna, hogy a felirat szabatosan szerkesztessék, s egyébről nem szólva ne neveztessék Debreczen város polgármestere által „Császárnőnk“-nek az, a ki maga „Magyarország királynője“-nek nevezi magát.

Ugy halljuk, hogy egyháztanácsunk megengedte, hogy a ref. felsőbb leánytanoda nevelőnője ezental lakás és étkezésre is fogadhasson fel növendékeket. Azt hiszük, hogy ezen határozat, ez intézet emelésére jó hatással leend.

A gazdasági termények ára a tavalyihoz képest feltünően csekély, s napról napra alább száll, — az „István“ gőzmalom társulat közelebb körülbelől 50 kr. — 1 frtal vitte lejobb gyártmányainak árát mázsánkint; a marha is rendkívül olcsó; a gyümölcsöt meg plane vesztegetik; — mi az oka, hogy csak a mészárosok nem akarnak a drágaság paripájáról leszállni s még mindig 17 kron mérk a rosz húst? — Avagy nekik, és csupán nekik minden szabad? — Jó volna legalább e tekintetben egy kis egyenlőség, testvériség és rend.

Az „emlékkerttársulat“ folyamodására, hogy azon 530 forint, melyet e társulat jul. 6-kán rendezett sorsjátékának csekély jövedelméből a helybeli gyűjtőpénztárba kincstári díjúl fizetni köteleztetett, egészen vagy részben engedtessek vissza, — közelebb tagadó válasz érkezett. Így lett a társulat egy kiábrándulással gazdagabb, és 530 frttal szegényebb.

Reméljük azonban, hogy az e végre fél év előtt kiküldött három tagu bizottmány, a kerthely egyengetését s felásatását, mindamellett is ez ösznél továbbra nem halasztandja.

A sept. 5-diki tüzvész által károsultak felsegélésére, az előljáróság által kibocsátott iveken városunkban adakoztak: a piacz-utcza első tizedében 35 frt, 3 kr, második tizedében 57 frt, 95 kr, harmadik tiz. 74 frt. 55 kr, negyedik tiz. 25 frt. 60 kr, ötödik tiz. 46 frt. 94 kr, piacz külv. első tiz. 5 frt. 15 kr. A varga-utcza első tizedében 81 frt. 30 kr, második tiz. 44 frt. 70 kr, harmadik tiz. 35 frt. 35 kr, negyedik tiz. 78 frt. 91 kr, ötödik tiz. 37 frt, a varga-utcza külvároson 18 frt. 28 kr; hatvan-utcza első tizedében 42 frt. 91 kr, második tiz. 45 frt. 90 kr, harmadik tiz. 16 frt. 46 kr, negyedik tiz. 15 frt. 32 kr, ötödik tiz. 17 frt 5 kr, a hatvan-utcza külváros első tiz. 8 frt. 3 kr, második tiz. 11 frt. 59 kr, a czegléd-utcza első tizedében 120 frt. második tiz. 22 frt. 56 kr, harmadik tiz. 29 frt. 57 kr, negyedik tiz. 22 frt. 69 kr, ötödik tiz. 41 frt. 40 kr, a czegléd-u. külv. első tiz. 9 frt. 69 kr, második tiz. 6 frt. harmadik tiz. 8 frt. 69 kr, a csapó-u. első tiz. 110 frt. 40 kr, második tiz. 14 frt. 8 kr, harmadik tiz. 20 frt. 86 kr, negyedik tiz. 25 frt. 50 kr, ötödik tiz. 16 frt. 19 kr, csapó-u. külv. első tiz. 6 frt. 79 kr, második tiz. 9 frt. 63 kr, a péterfia-u. első tiz. 57 frt. második tiz. 30 frt. 32 kr, pf. külv. első tiz. 8 frt. 40 kr, második tiz. 2 frt. 90 kr, harmadik tiz. 28 frt. 65 kr, negyedik tiz. 31 frt. 1 kr, ötödik tiz. 22 frt. 18 kr. Huzly Károly prépost ó nagysága mindjárt a tüzvész napján 100 frtot, Csonka Dániel négy köből buzát, a kenyérsütők 20 frtot, a bádogosok 5 frt. 40 kr, a csutorás czéh 6 frtot, a kötélverő czéh 2 frtot, a szappanos czéh 2 frtot, a mészáros czéh 20 frtot, a molnár czéh 4 frtot, a kalapos czéh 5 frtot, a pintér czéh 5 frtot, végre a városi tisztviselők 115 frt. 20 krt, összesen 1627 frt. 13 kr, és négy köből buza.

Azt halljuk, hogy Debreczenben az idén is lesz lóverseny. Rendezői úgy látszik nem szorultak rá, hogy ezt mi czivis lapunk is emlegesse. Mi pedig nem akarjuk azon szathmármegyei uri ember szavát megfogadni, ki körülbelől a vizslára gondolhatott, midőn a „Tárogatónak“ azt tanácsolta, hogy „lesse az urak elejtett szavait, ha azt akarja, hogy a közügyekről tudomása legyen.“

Az irói segélyegylet sorsjegyei engedély folytán 20000 darabbal szaporítottak, és így remélhető, hogy azok is kiknek az első kibocsátványból nem jutott, magokat ily sorsjegyekkel elláthatandják. — Városunkban e jegyek szép keletnek örvendettek. Csak egy kereskedő 1000 darabot adott el, természetesen a ráadást el nem fogadva. Szerkesztőségünk eddig csak 150 darabot tudott eladni, melyeket miután felszólítása daczára bizománnyal meg nem tisztelték, mástól kellett kérnie.

Az is baj, ha az ember érmet kap. — Alig jött az „István“ gőzmalom megtiszteltetése köz tudomásra, midőn Münchenből valami caligraphiai iparlovag egy remek mázolványt küldött hozzá, melyben németül áldást szerencsét s több efélet kíván neki (magának pedig tacite egynehány pengőt). Körülbelől mintha egy ismerlent az utcán megszólítnánk: (hangosan) Alázszolgája! örülök, hogy van szerencsém! Mily szép színben látom. Szerencsét kívánok a nagyszerű házhoz, melyet építtetni tetszett! Hej! én ugyan szegény vagyok! (Titkon) Vigyen el az ördög, ha öt pengőt nem adsz. — Hasonlókép tiszteltetett meg az „István“ g. m. t. Bécsből, honnan D. A. S. k. k. Ministerial Official, egy „Musentempel“-t küldött be hozzá, melynek tartalmát ministerialofficialpoesial erőködések teszik. Ez meg a német költészeti „uj nemzedék“ számára kéreget. Már ennyire műveltek mi magyarok csak még sem vagyunk.

Városunk egyik Londonban járt polgára ellene mond azon gyakran emlegetett hirnek, hogy a magyar kiállitmányok feltűnő rosszul volnának elhelyezve. Szerinte e tekintetben inkább csak azoknak lehet panaszuk, kiknek kiállitmánya az osztrák osztályba jutott.

F. hó 20-kán a nagy cseréről egy fejszeütésekkel meggyilkolt vámospircsi taligás hulláját hozták be. A jelek szándékos gyilkosságra mutatnak.

A „Szathmári Értesítő“ egy hire szerint, a szathmári „Tárogató“, Zombori Gedő szerkesztése mellett nem sokára ismét megindul. — Ott is oly viszony lesz hát az ujságirodalom körében, mint nálunk. Egy hirdető lap, melynek az is fizet, a ki olvassa, az is a ki írja, s egy másik, mely annak is fizet a ki írja, annak is nem, annyira talán még sem jutunk, mi árva provinciálisták, hogy annak is fizessünk, a ki lapunkat olvassa. Hanem azt aligha oka nem lesz Börkei urnak elmondani, a mivel a D. N. V. É. szerkesztője szegény collegáit ijesztgetni szokta: Várj csak! kibójtöllek én téged! — Apage Értesítő!

Részler színházában e hét poenentiális hét volt. Hollósy K. művészetét, s általában a művészetet bőjtöltük meg. — Sept. 18. Klischnigg Ede fölléptével „Majom és vőlegény.“ (!) — Sept. 20. „A néma és a majom.“ (!! Klischniggel. — Sept. 21. „A békaproféta.“ (!!!) Klischniggel. — Valahára Sept. 22. „Dalos Pista.“ — Hanem ezt meg már a színházi pénztár bőjtölte meg.

Piaczi árak sept. 23-kán.

Közép ár: 1 pozsonyi mérő tiszta buza 3 frt. 90 kr. — Kétszeres 3 frt. 40 kr. — Rozs 2 frt. 50 kr. — Árpa 1 frt 95 kr. — Zab 1 frt. 42 kr. — Tengeri 3 frt. 50 kr. — Köles 2 frt. 70 kr. — Kása 6 frt. — kr. — Egy mázsa szalonna 38—42 frt. — kr. — Egy font marhabús 17 kr.

Értesítés.

1.) A debreczeni zenede, f. 1862-dik évi october 20-kán nyittatik meg.

2.) Most csak három iskola állittatik föl, u. m. a) ének-; b) hegedü-; c) zongora-iskola.

3.) A hegedü- és zongora-iskolákba csak a zene előismereteivel bíró gyermekek vétetnek föl; — az egészen kezdőknek, egy évig az énekiskolába kell járniok, hol a hangjegyek ismerete is tanittatik.

4.) A növendéknek nyolcz évet betöltöttnek s írni és olvasni tudónak kell lenni.

5.) A fiuk és leányok egészen elkülönítve, és külön órákban tanittatnak. — A tanyelv kizárólag magyar.

6.) A beiratás alólirott naptól kezdve, bezárólag folyó évi october 10-keig zenede-igazgató Komlóssy Lajosnál (kismester-utszán 1439. szám alatti háznál, az udvar hátulján levő lakásán), naponta dél-előtti 11 órától, délutáni 1 óráig történik. — Mirenézve a szülék, gyámok, vagy rokonok fölhivatnak, hogy gyermekeiket vagy ajánlottaikat a beiráskor, nevezetnél bemutassák, vagy bemutattassák, — hogy aztán az igazgató által, october 11-ke és 20-ka között, bizonyos meghatározandó napon, a növendékek, végleges fölvétel végett a zenedei felügyelő-bizottmány elé vezetethessenek.

7.) A fölvett növendék, azonnal beiratik az anyakönyvbe, és abból, az igazgatótól egy kivonatot kap, melyben az egylet pénztárnoka egyszersmind a félévi tandij előre történt befizetését is igazolja.

8.) Tandij fejében minden egyes növendék fizet egy egész évre: a) az ének tanításért 10 forintot o. é.; b) a hegedü vagy zongora tanításért pedig 24 forintot o. é.; és pedig mindig előre, két egyenlő részletben, October és Márczius hónapokban.

9.) Az alapítók és rendes tagok azonban következő kedvezményekben részesülnek:

a) Minden 100 forintos alapítvány, vagy 6 forintos részvénydíj után, egy egy növendéket (akár saját gyermeköket, akár idegent) tandij fizetés nélkül küldhetnek az énekiskola valamelyik osztályába.

b) Ha a 100 forintos alapító, nem az ének, — hanem a hangszeriskolák valamelyik osztályába kívánja ajánlottat küldeni: évenként 12 forintnyi pótléket fizet; — ha egy 6 forintos évi részvény birtokosa ugyanezt kívánja: 14 forintot; — két részvény birtokosa pedig 7 frtot fizet o. ért.

c) Oly alapító, — ki 200 forint alapítványt tett; — vagy oly rendes tag, ki három 6 forintos részvénynyel bír, a hangszeriskolák valamelyik osztályába pótfizetés nélkül ajánlhat egy növendéket.

10. Szegény sorsu, de tehetséges gyermekek, kik a tandij fizetésére nem képesek, hasonlóan bejegyeztetnek, s föl is vétethetnek a zenede növendékei közé; ha valamely alapító, vagy rendes tag által ajánltatnak; vagy pedig a városi, vagy más községi hatóságtól hiteles szegénységi bizonyítványt mutatnak föl.

A debreczeni zene-egylet választmánya.

A szerkesztő izenete.

T. J. urnak D. F. en. — Ön folytonosan bepecsételt és teleírott levelekben reclamál, melyekért eddig (3 hó alatt) 60 krt fizettünk. Sziveskedjék kiszámítani: mennyi maradt a lapért? — Ha pontosan postlára tett számaink ut közben elvesznek, arról mi nem tehetünk, mindamellett is a reclamált számokat (mint önnek ezennel a 20-dikat is) kárpótoljuk; de azt egyszer mindenkorra ki kell jelentenünk, hogy hasonló levelekért fizetgetni sem kedvünk, sem pénzünk. Sziveskedjék — ha szükség — nyilt levélben reclamálni.

R. urnak helyben. — Sehillér „Keztyü“-jének gyenge fordítását nem közölhetjük.

Vasuti-menetrend

1862. máj. 1-től kezdve, érvényes az 1862. nyári havakra.

I. Kassa és Nagyváradszéle	Bécs ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc. reg.
	Pest „	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ délu.
	Czegléd „	9 „ 27 „ „	8 „ 24 „ este
	Szolnok „	10 „ 27 „ „	9 „ 42 „ éjjel
	Püsp.-Ladány „	1 „ 26 „ délu.	1 „ 20 „ „
	Debreczen „	3 „ — „ „	3 „ 47 „ reg.
	Tokaj „	5 „ 25 „ „	8 „ 4 „ „
	Miskolcz „	7 „ 19 „ este	11 „ 1 „ déle.
	Forró-Encs „	8 „ 28 „ „	12 „ 52 „ délb.
	Kassa érk.	9 „ 51 „ „	3 „ — „ délu.
II. Aradfélté	Püsp.-Ladány ind.	1 „ 53 „ délu.	1 „ 40 „ éjjel
	B.-Ujfalu „	2 „ 54 „ „	3 „ 6 „ reg.
	Nagyvárad . . érk.	3 „ 45 „ „	4 „ 40 „ „
	Bécs ind.	8 óra — perc este	7 óra 45 perc. reg.
	Pest „	6 „ 25 „ reg.	5 „ 35 „ este
	Czegléd „	9 „ 42 „ „	8 „ 39 „ „
	Szolnok „	10 „ 40 „ „	10 „ 11 „ éjjel
	Mező-Tur „	11 „ 46 „ „	12 „ 14 „ „
	Csaba „	1 „ 22 „ délu.	3 „ 9 „ reg.
	Arad érk.	3 „ 3 „ „	6 „ — „ „
III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécsfelé	Kassa ind.	5 óra 26 perc reg.	11 óra — perc. déle.
	Forró-Encs „	6 „ 39 „ „	1 „ 3 „ délu.
	Miskolcz „	7 „ 57 „ „	3 „ 2 „ „
	Tokaj „	9 „ 35 „ „	5 „ 35 „ „
	Debreczen „	12 „ 12 „ reg.	10 „ 29 „ éjjel
	Püsp.-Ladány „	1 „ 45 „ délu.	12 „ 56 „ „
	Szolnok „	4 „ 44 „ „	4 „ 43 „ reg.
	Czegléd érk.	5 „ 41 „ este	5 „ 54 „ „
	Pest „	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
	Bécs „	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este
IV. Arad Pest és Bécsfelé	Nagyvárad . . ind.	11 „ 12 „ déle.	9 „ 30 „ este
	B.-Ujfalu . . . „	12 „ 5 „ délb.	11 „ — „ éjjel
	Püsp.-Ladány érk.	12 „ 54 „ „	12 „ 16 „ „
	Arad ind.	12 óra 41 perc délu.	8 óra 20 perc este
	Csaba „	2 „ 47 „ délu	11 „ 13 „ éjjel
	Mező-Tur . . . „	3 „ 50 „ „	2 „ 3 „ reg.
	Szolnok „	5 „ 9 „ „	4 „ 12 „ „
	Czegléd érk.	5 „ 56 „ este	5 „ 39 „ „
	Pest „	8 „ 37 „ „	8 „ 45 „ „
	Bécs „	6 „ — „ reg.	6 „ 33 „ este

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról Szebenbe, mindennap este 6 órakor az utasok fölvételével.
 Nagyváradról Kolozsvárra, mindennap este 6 órakor. (Az utasok fölvételével.)
 Nyíregyházáról Szathmára, vasárnap, szerdán, pénteken este 6 órakor.
 Nyíregyházáról Beregszászba, naponként reggel 6 1/2 órakor.
 Nyíregyházáról Nagybányára hétfő, kedd, csütörtök, szombat este 6 órakor.
 Tokajból S. A. Ujhelybe, mindennap este 7 órakor.
 Kassáról Lócséra mindennap éjjeli 1 órakor.
 Kassáról Przemyslbe szerdán és szombaton délután 2 órakor.
 Kassáról Szigethre mindennap este 10 órakor.
 Kassáról Munkácsra mindennap este 10 órakor.

(S. 3—4.)

Az igazgatóság.

Kiadó: a debreczeni Szinügyegylet.

Szerkesztő: Illésy György.

N y i l t t é r .

Pályázati kirdetmény énektanári állomásra.

A debreczeni zenedénél az énekstanári állomásra, — melylyel naponta két órai tanítási kötelezettség mellett 500 frt. évi fizetés, lakhelyül az intézet helyiségén 2 szoba és konyha, végre 5 öl tűzifa illetmény van egybekötve, — újabb pályázat nyitattik.

Jelentkezők felhivatnak, hogy keresztlevél és képességi bizonyítványokkal felszerelt ajánlkozásaitak alóliirt elnöknél f. évi oct. 1-sőig mutassák be.

Kelt Debreczenben 1862. Sept. 17.

Farkas Ferencz, elnök.

Nyilvános köszönet.

Alólirott kötelezve érzem magamat, a „Phoenix“ biztosító társaság iránti, hálás köszönetem kijelentésével, nyilvánosságra juttatni: miszerint a „Phoenix“ biztosító társaság, sz. kir. Debreczen városában f. 1862-dik év sept. hó 5-kén történt tűzvész alkalmával, biztosított tárgyait elézésében szenvedett kárait, a helyszíneni szemle és becslés nyomán debreczeni főügynök Spitzer Jakab ur által 5 napra a legnagyobb méltányosság, és pontossággal azonnal megtérítettette. — Kelt Debreczenben. 1862. Sept. 10. Szathmári Gábor mk. debreczeni Szücs mester.

Hogy a fentebb látható névalírást a hivatal előtt ismeretes és személyesen megjelent Szathmári Gábor lakostársunk saját kezével írta legyen; — hivatalosan igazoltatik. Debreczen. 1862. Sept. 11.

(p. h.) Vetésy Mihály mk.
kapitányi Tollnok.

Nyilvános köszönet.

Alólirott nem mulaszthatom el, hogy üzlettársam és vóm nevében is legforróbb köszönetemet nyilvánítsam különösen a kereskedő főnök urak, ugyszint a cukorgyári igazgató és könyvvezető, nem különben a kereskedősegéd uraknak, kik a f. évi sept. 5-kén vóm Fabriczius Géza házának tőszomszédságában kiütött, és erős szél által élesztett hajmeresztő tűzvész alkalmával, a pusztító elemek tovább terjedése ellen oly fáradhatlan kitartással küzdöttek, hogy csak az ő önfeláldozó segélynyújtásuk mentette meg nevezett vómnek házat, melynek a közvetlen közelében dühöngő tűz már fedelébe csapkodott, és közös kereskedői házunk ott levő raktárait; valamint csupán az ő legnagyobb erőfeszítések akadályozta meg a tűz tovább terjedését.

Fogadják a nevezett urak és mindazok, kik az oltásban részt vettek, a veszélyben tanusított részvét és nyújtott segélyért tartozó hála némi csekély lerovása fejében, magam és üzlettársam s vóm Fabriczius Géza nevében is legforróbb köszönetemet. — Debreczen 1862. Sept. 8.

Rickl József Zelmos.

HIRDETÉSEK.

Alóírtak tisztelettel jelentik, hogy az általánosan híres
Ditmár B. féle orsz. szab. bécsi **lámpagyár**
gyártmányaiból ez idényre gazdag választéku

Lámpa-raktárt

rendeztek, s elvannak látva mindennemű mérsék, iroda, fali, gazdasági, konyha,
dolgozó és éji lámpákkal.

Ugyancsak náluk kaphatók a legfinomabb mérsék lámpaolaj, phönix
takarékbél, villanyos gyújtók, lámpaüvegek, üveggolyók, stb.

Tátray és Fühler.

Eladó hegyi szőlő.

A néhai Kalós Mózes bátyánk után tulajdonukká vált
csere-snyésháti szőlőnk természetől vagy a nélkül, vagy
az idei termés magában is szabad kézből eladó.

Értekezhetni alóírt özv. Rácz Péternével itt hely-
ben (N. Péterfia. 816-dik szám.), szüretkor pedig a hegyen.

Kalós Sigmund

és özv. **Rácz Péterné sz. Kalós Klára.**

Nyilvános árverés melletti haszonbérbeadás.

Szabad kir. Debreczen városának erdősegeiben létező
gazdátlan—vacans—kaszálók haszonbérbe adatása ^{5645/1862} sz.
alatti Tanács végzés folytán elrendeltetvén: nyilvános árverés
a városgazdai hivatalnak helyiségében, e folyó év októberhó
1-ső napján délután 3 órakor megtartatni. Sept. 15. 1862.

Nánássy Lajos erdőszeti tanácsnok.

Kerti must hitelben eladása.

A boldogfalvai szőlős kertben egy termékeny szőlőnek
idei must termése előleges alku mellett oly móddal el adatik,
hogy a vevő azt be szüretelvén, a must kialakított ára egy ré-
szének megfizetésére kellő biztosíték mellett idő engedtetik, —
használatra a vevőnek hordók is adatnak, ez iránti jelentések
Nagyvárad—utczán a 2085-dik számú háznál teendők.

Egy helybeli fűszerkereskedésben, egy jó nevelésű

tanuló

alkalmazást nyerhet. — Értekezhetni e lap kezelőségénél.

Nagyváradon

1862-diki october 2-től kezdve hetenkint

kétszer megjelenend a

Bihar

czimü politikai, társadalmi és kereskedelmi közlöny.

Előfizetési díj; egy évre 10 frt. fél évre 5 frt. évnegyed-
re 2frt. 50 kr. — Az előfizetési árak és a hirdetési megrende-
lések a kiadóhivatalhoz (Sasuteza 21 sz.) intézendők.

SZÜRETELŐKNEK!

Elismert jelességű tüzijáték készítményeimet,
melyekből **Csanak József és Társa** uraknál raktárt
nyitottam, nagy választékban és jutányos árért ajánlom a tisztelt
szüretelő közönség figyelmébe. **Fischer Antal** N. Várad.

Orosz József

h. dorogi tanyáján **széna** és tavali **szalma takar-**
mányneműk eladók vagy ott helyben felemészthetők.
Értekezhetni a tulajdonossal Dorogon vagy a helyszínen.

58-dik ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	14	80	kr.
B. ugyanaz apró	14	80	„
C. dara középszerű	12	80	„
0. királyliszt	13	80	„
1. lángliszt	12	60	„
2. montliszt	11	40	„
3. zsemlyeliszt	10	—	„
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	8	—	„
5. ugyanaz 2-dik	7	—	„
6. barnakenyérliszt	5	40	„
Kétszerésliszt	6	50	„
Rözsaszt 1-ső rendű	7	60	„

Rözsaszt 2-dik rendű	5	20	kr.
00. árpakása	14	—	„
0. árpakása	13	—	„
1. árpakása	11	—	„
2. árpakása	9	—	„
3. árpakása	7	—	„
4. árpakása	6	—	„
Árpaliszt	2	60	„
Dereze	2	60	„
Lábliszt	2	60	„
Körpa	2	20	„
Buzaalj	2	80	„

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel napjától számított legfeljebb
3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazsallítja.

Debreczen 1862. Sept. 22.